

SKARA

**Budget central skrivning 2018
med plan 2019-2020
Ekonomiska förutsättningar**

Innehållsförteckning

Skara kommun	3
Ekonomiska förutsättningar	3
Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige (SKL)	3
Balanskravet och årets resultat	7
Beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag	9
Finansförvaltningen	10
Budgetramar	11
Investeringar	12
Effektivisering och förändringar	13
Ekonomisk redovisning	14

Skara kommun

Ekonomiska förutsättningar

Den största delen av kommunens verksamhet finansieras med skatteintäkter och generella statsbidrag (ca 70 %). Beräkningens av skatteintäkter och generella statsbidrag bygger på Sveriges kommuner och landstings (SKL) prognoser och är beroende av den ekonomiska utvecklingen i samhället.

God ekonomi är en förutsättning för att kommunen ska kunna utvecklas och tillgodose kommuninvånarnas behov av service och trygghet. Ett beslutsfattande som präglas av långsiktighet och ansvarstagande är därför av stor betydelse i arbetet med att skapa möjligheter för god ekonomisk hushållning och upprätthållande av servicen i kommunens olika verksamheter över tid. Skara kommun har haft en ökande befolkningsutveckling de senaste åren, oaktat ett mindre tapp under 2015.

Omprioriteringar mellan verksamheter kan bli nödvändiga för att möta förändrade och ökade behov. Främst är den demografiska utvecklingen en framtida utmaning.

Skara kommun har beslutat om vad god ekonomisk hushållning innebär för kommunen och arbetat fram ekonomiska mål därefter. God ekonomisk hushållning för Skara kommun innebär att varje generation ska bära sina egna kostnader för den service som konsumeras och att så stor nytta som möjligt skapas för kommuninvånarna. Detta förutsätter en god kvalitativ måluppfyllelse inom ramen för tillgängliga resurser. De ekonomiska målen som är kopplade till detta är ett amorteringsmål utifrån hur stor skuldsättning som kommunen har samt att resultatet ska inflationsskydda kommunens tillgångar. Beroende på hur stora tillgångar kommunen har så kommer målsättningen för resultatet att variera över tiden. Generellt kan dock sägas att det över tid bör vara i paritet med 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. De ekonomiska förutsättningarna och konjunkturer varierar över tiden vilket ställer större krav på att kommunerna kan upprätthålla en bra resultatnivå i goda tider för att kunna använda vid en svagare ekonomisk utveckling.

Lagstiftning från år 2013 förtydligar detta ytterligare då det ges möjlighet att avsätta överskott till en resultatutjämningsreserv inom det egna kapitalet. Skara kommun har avsatt cirka 49,4 miljoner kronor till denna fond. Det finns dock restriktioner för när dessa medel får tas i anspråk i de riktlinjer som kommunfullmäktige antagit.

Skara kommun upprättar budget 2018 med planeringsår 2019-2020 utifrån Sveriges kommuner och landstings (SKL) bedömningar av den framtida ekonomiska utvecklingen. Den skatteprognos som ligger till grund för hur stora skatteintäkter och generella bidrag kommunen förväntas få 2018-2020 är utifrån SKL:s aprilprognos som i delar framgår nedan. (Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige (SKL, Cirkulär/Ekonomirapport april 2017).

Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige (SKL)

Svensk ekonomi förstärks under 2017 och nästa år

Den svenska ekonomin har sedan finanskrisens utbrott hösten 2008 utvecklats betydligt bättre än flertalet övriga ekonomier i Europa. I flera euroländer låg BNP 2016 alltså under, eller obetydligt över, nivån vid finanskrisens utbrott. För euroområdet som helhet har BNP under dessa åtta år ökat med endast 0,3 procent i genomsnitt per år. Utvecklingen har överlag varit svag också i övriga Europa och inte minst i våra nordiska grannländer.

De ekonomiska problemen har under de senaste åtta åren varit särskilt uttalade i Europa. Utvecklingen av BNP har varit långsammare och reducerats mer än för världen i stort. Samtidigt avsätts ungefär tre fjärdedelar av den svenska varuexporten i Europa. Den svaga europeiska utvecklingen har därmed resulterat i en svag tillväxt för svensk export. Men den svenska exporten till övriga delar av världen har också den utvecklats jämförelsevis svagt under dessa åtta år. Under 2017 och nästa år beräknas BNP på våra viktigaste exportmarknader sammantaget växa något snabbare än under åren innan. Den högre tillväxten hänger samman med en starkare utveckling i våra nordiska grannländer samt att utvecklingen i USA antas få förnyad kraft.

Även om tillväxten i omvärlden förutses bli bättre i år och nästa år så kan de beräknade tillväxttalen knappast betecknas som höga. Den förväntade BNP-ökningen på våra viktigaste exportmarknader ligger en halv procentenhet lägre än tidigare historiska genomsnitt. Den svenska exporten växer snabbare framöver, men ökningstalen förblir relativt måttliga. Svensk export beräknas växa med 4,6 procent under 2017 och 4,1 procent

nästa år att jämföra med 3,4 procent under 2016.

Den relativt svaga internationella utvecklingen innebär att räntorna blir fortsatt låga. I Sverige har räntan på femåriga statsobligationer legat kring eller strax under noll i över ett års tid. SKL gör bedömningen att de längre räntorna stiger framöver, men att utvecklingen mot högre räntor går mycket långsamt. En första höjning av den svenska styrräntan beräknas ske i början av nästa år. Därpå följer ytterligare två höjningar under 2018. Den stramare svenska penningpolitiken bidrar till att den svenska kronan stärks mot euron.

Inhemsk efterfrågan har brutit lågkonjunkturen

Att svensk ekonomi har utvecklats förhållandevis starkt sedan finanskrisens utbrott beror på att den inhemska efterfrågan har utvecklats relativt väl framgår att den samlade inhemska efterfrågan ökat i nära nog samma takt som under perioden innan finanskrisens utbrott.

De olika delarna av inhemsk efterfrågan har ökat runt 2 procent per år mellan 2008 och 2016. Investeringarnas utveckling har dock varit splittrad. Samtidigt som bostadsinvesteringarna ökat med i genomsnitt 4,1 procent per år har näringslivets övriga investeringar årligen ökat med endast 1,2 procent. Kommunsektorns investeringar har vuxit med i genomsnitt 4,7 procent per år och statens investeringar med endast 0,3 procent. Skillnaderna i utveckling är som framgår stora. Noteras bör den relativt snabba utvecklingen av offentlig konsumtion under senare år. Utvecklingen hänger samman med en relativt kraftig befolkningstillväxt.

Antalet invånare ökade mellan 2008 och 2016 med i genomsnitt 0,9 procent per år att jämföra med 0,5 procent mellan 2000 och 2008. Till detta ska läggas ett kraftigt ökat antal asylsökande. Trots den snabbare befolkningsutvecklingen har inte hushållens konsumtionsutgifter ökat snabbare än under perioden dessförinnan. Räknat per invånare ökade den privata konsumtionen med 1,0 procent per år mellan 2008 och 2016 att jämföra med 1,7 procent mellan 2000 och 2008. En svagare inkomstutveckling kan vara en bidragande orsak, men den relativt svaga utvecklingen av hushållens konsumtionsutgifter mellan 2008 och 2016 beror också på ett ökat hushållssparande. Räknat per invånare har hushållens reala disponibla inkomster ökat med i genomsnitt 1,8 procent per år medan hushållens konsumtionsutgifter bara växte med 1,0 procent.

Men nu bromsar inhemsk efterfrågan in

Under de tre senaste åren, det vill säga från 2013 till 2016, har inhemsk efterfrågan ökat mycket snabbt. Sammantaget har ökningen uppgått till 3–4 procent årligen. Framför allt har investeringarna, speciellt byggnadsinvesteringarna vuxit mycket snabbt. Till detta ska läggas en påtaglig ökning av lagerinvesteringarna. Även statens och kommunsektorns konsumtion har utvecklats väsentligt starkare än normalt. Den kraftfulla tillväxten i inhemsk efterfrågan är förklaringen till att den svenska ekonomin gått från låg- till högkonjunktur. Utvecklingen av inhemsk efterfrågan beräknas bli mer måttlig framöver. Under 2017 dras tillväxten ner av en mer begränsad utveckling på lagersidan. Samtidigt beräknas ökningen av offentlig konsumtion bli mer dämpad. Nästa år beräknas ökningen av kommunal konsumtion bli ännu svagare samtidigt som ökningen av de fasta investeringarna dämpas. I stället ger exporten ett mer påtagligt bidrag till BNP:s utveckling i år och 2018.

Hushållens sparande har sedan finanskrisens utbrott höjts till historiskt sett mycket höga nivåer. En nedgång i hushållssparandet innebär att hushållens konsumtionsutgifter växer snabbare än hushållens inkomster. En sådan utveckling borde på sikt vara fullt möjlig. Hushållens uppfattning och förväntningar om svensk ekonomi, som de bland annat framkommer i Konjunkturinstitutets *Konjunkturbarometer*, är dock för närvarande inte särskilt positiva. Den ger inget stöd för att anta några större öknings i privat konsumtion för det närmaste året. Bedömningen är därför att hushållens utgifter i år och nästa år fortsätter växa med ungefär 2,5 procent. Det innebär att hushållens sparande blir oförändrat högt i år. På längre sikt är det emellertid rimligt att räkna med att hushållens sparande gradvis sjunker.

Den bedömning som gjorts innebär att svensk ekonomi fortsätter växa i relativt snabb takt under loppet av i år trots att inhemsk efterfrågan tappar något i tempo. Den ökade tillväxten i omvärlden och en starkare internationell efterfrågan på insats- och investeringsvaror ger draghjälp åt svensk industri. Exporten väntas därmed ge ett större bidrag till ökningen av BNP i år och 2018 än vad fallet var 2016.

Svensk ekonomi åren 2019 och 2020

Den beräknade utvecklingen åren 2019 och 2020 utgår från att svensk ekonomi långsamt återgår till konjunkturell balans efter att högkonjunkturen nått sin topp 2018. Det medför att antalet arbetade timmar på sikt utvecklas i linje med den nivå som antas vara långsiktigt förenlig med inflationsmålet på 2 procent (även kallat potentiella timmar). Följden blir en något svagare utveckling än normalt dessa år, med årliga öknings av BNP runt 1,5 procent. Den svagare utvecklingen av BNP sammanfaller med en svagare utveckling av såväl exporten

som inhemsk efterfrågan. Utvecklingen av inhemsk efterfrågan begränsas av att ökningstakten för investeringarna når ner i mer normala tal samtidigt som den privata konsumtionen begränsas av en relativt svag utveckling av hushållens inkomster.

Arbetsmarknad i högkonjunktur

SKL bedömer att konjunkturen förstärks ytterligare i år och 2018. Efterfrågan på arbetskraft är stark, därmed sjunker arbetslösheten till strax över 6 procent vilket inneburit att arbetsmarknaden lämnat lågkonjunkturen bakom sig och befann sig i balans under större delen av 2016. Under 2016 ökade antalet arbetade timmar betydligt snabbare än arbetskraftsutbudet, vilket innebar att arbetslösheten minskade till under 7 procent. Den fortsatta starka efterfrågan på arbetskraft medför att det blir allt svårare för arbetsgivarna att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Det gäller speciellt för kommunsektorn. Det kan tyckas märkligt att en arbetslöshet på drygt 6 procent ska innebära högkonjunktur. Men det förklaras av de stora skillnaderna mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Arbetslösheten för inrikes födda i åldern 20–64 år uppgick under första kvartalet 2017 till drygt 4 procent. Motsvarande siffra för utrikes födda var drygt 15 procent.

Arbetslösheten för inrikes födda och andra väletablerade på arbetsmarknaden kan knappast sjunka lägre utan att arbetsmarknaden överhettas. Arbetskraftsdeltagandet (den andel av befolkningen som har, eller söker, arbete) kan heller inte stiga nämnvärt för denna grupp. På några års sikt kommer detta att begränsa den ekonomiska tillväxten. Den effekten skulle naturligtvis mildras om integrationen av relativt nyanlända kunde förbättras och kompetensen för alla med otillräcklig utbildning och erfarenhet kunde stärkas.

SKL:s prognos sträcker sig till 2018. Därefter bestäms utvecklingen av en anslutning till banan för en neutral konjunktur. Det innebär en nedgång i resursutnyttjandet och en svagare utveckling 2019 och 2020. Utvecklingen dessa år påverkas inte bara av när konjunkturförsvagningen inleds utan också på nivån för konjunkturneutrala arbetade timmar 2020.

Stigande pris- och löneökningstakt

De genomsnittliga timlöneökningarna under 2016 var betydligt lägre än vad som tidigare har varit normalt i ett neutralt konjunkturläge. Det dröjer innan det definitiva utfallet är färdigt, men vi räknar med att det hamnar nära genomsnittet för de senaste åren, runt 2,5 procent. De nyligen avslutade förhandlingarna på industrins område etablerade ”märket” för avtalsenliga lönehöjningar på 2,2 procent 2017 och liknande nivåer de kommande två åren. Det är låga nivåer för att vara under högkonjunktur, men det bör påpekas att det avser förändringar exklusive löneglidning. SKL:s prognos avser totala timlöneökningar, det vill säga både avtalsenliga och löneökningar utöver avtal. Även förändringar i arbetskraftens sammansättning påverkar utfallet. Syftet med prognosen är att tillsammans med förändringen av antalet arbetade timmar skatta lönesummans utveckling.

Den i SKL:s prognos alltmer överhettade arbetsmarknaden, med tilltagande brist på arbetskraft, kommer rimligen innebära högre löneökningar än de avtalade. I år hamnar löneökningarna på något mer än 2,5 procent för att sedan successivt tillta och 2019 nå de 3,4 procent som SKL bedömer förenligt med Riksbankens inflationsmål. Stigande räntor innebär att inflationen enligt KPI kommer att ligga högre framöver.

Större genomslag för ny teknik krävs för att klara de ekonomiska utmaningarna

Möjligheter med digital teknik

Det finns stora, och välgrundade, förhoppningar kring den nya teknik som går under benämningen digitalisering. Det kan på sikt innebära en transformation av hela samhället. Internet har inneburit ett stort första steg, medan ytterligare steg, artificiell intelligens och robotar är på stark frammarsch. Därtill kommer framsteg inom flera andra områden som materialteknik, lagringsteknik, energiteknik, genetik och medicinsk teknik, som tillsammans med digitalisering har potential att omvandla hela branscher. Man har redan sett ett antal exempel på ny teknik som är under utveckling, såsom självkörande bilar, robotar som utför komplicerade mekaniska arbetsuppgifter, datorer som kan kommunicera via både tal och skrift, men också datorer som ställer diagnos inom sjukvården. Listan kan göras lång och vittnar om en teknisk revolution med potential att automatisera många arbetsuppgifter som idag sköts av människor. Olika studier indikerar att det finns möjligheter att automatisera många jobb i Sverige.

Detta kan också innebära stora effektiviseringsmöjligheter för kommuner och landsting där processer och arbetsuppgifter inom stora områden som vården, skolan och omsorgen kan automatiseras eller lösas genom andra arbetssätt. Hittills förefaller den nya tekniken i första hand ha lett till kvalitetsförbättringar, snarare än till kostnadsminskningar. En utmaning framöver är att hitta de tekniska lösningarna som i kombination med ett ändrat arbetssätt medför betydande effektiviseringar. Hur de konkreta tillämpningarna kommer att se ut vet vi

inte. Man kan jämföra med en evolutionär utveckling där bra teknik, som leder till bra kvalitet och lägre kostnader, successivt utvecklas och vinner mark i en komplex och föränderlig värld.

Källa: Ekonomirapporten, maj 2017

Nyckeltal för den svenska ekonomin. Procentuell förändring.

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP*	3,0	3,1	2,3	1,4	1,4
Arbetade timmar*	1,7	1,5	0,8	-0,1	0,0
Relativ arbetslöshet, nivå**	6,9	6,3	6,1	6,2	6,5
Timlön, nationalräkenskaperna	2,7	3,0	3,1	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	3,1	3,4	3,4
Konsumentprisindex, KPIF- KS	1,3	1,9	1,9	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,7	2,0	2,6	2,7
Realt skatteunderlag	2,6	1,5	1,1	0,4	0,7

*Kalenderkorrigerade värden. **Procent av arbetskraften 15-74 år

Det kommunala skatteunderlaget

Skatteunderlaget bromsar in när konjunkturen vänder

Skatteunderlagets reala ökningstakt faller successivt under beräkningsperioden från mer än 2,5 procent år 2016 till cirka en halv procent mot slutet av perioden. Det beror till övervägande del på att antalet arbetade timmar slutar växa när konjunkturen vänder.

Från och med 2017 är också ökningstakten långsammare för flera beskattningsbara sociala ersättningar samtidigt som grundavdragen stiger lite snabbare. Ytterligare en faktor som bidrar till att skatteunderlaget bromsar in är att pris- och löneökningstakten på kommunsektorns resurser stiger under högkonjunkturåren. Samtidigt som den reala skatteunderlagstillväxten avtar växer antalet invånare i Sverige rekordartat. Det betyder att utrymmet för skattefinansierad kommunal verksamhet per invånare utvecklas långsammare än det gjort sedan finanskrisen. Från och med 2018 beräknas det reala skatteunderlaget per invånare krympa tre år i rad. Från och med 2017 är också ökningstakten långsammare för flera beskattningsbara sociala ersättningar samtidigt som grundavdragen stiger lite snabbare. Ytterligare en faktor som bidrar till att skatteunderlaget bromsar in är att pris- och löneökningstakten på kommunsektorns resurser stiger under högkonjunkturåren.

Samtidigt som den reala skatteunderlagstillväxten avtar växer antalet invånare i Sverige rekordartat. Det betyder att utrymmet för skattefinansierad kommunal verksamhet per invånare utvecklas långsammare än det gjort sedan finanskrisen. Från och med 2018 beräknas det reala skatteunderlaget per invånare krympa tre år i rad.

Den ekonomiska utvecklingen väntas dämpas efter att högkonjunkturen når sin topp 2018. SKL utgår från att högkonjunkturen i svensk ekonomi består fram till och med 2020. Högkonjunkturen når sin topp i början av 2018 och där efter sker en försvagning i resursutnyttjandet och ekonomin återgår efterhand till ett konjunktorellt normaltillstånd. Utvecklingen av BNP och sysselsättning blir därför något svagare än normalt åren 2019 och 2020.

Denna relativt odramatiska utveckling ska inte ses som en prognos. Möjligheterna att göra prognoser över den ekonomiska utvecklingen på så lång sikt som två till tre år är starkt begränsade. Utvecklingen åren 2019 och 2020 ska i stället ses som resultatet av det antagande som gjorts om att svensk ekonomi på sikt gradvis utvecklas i riktning mot konjunktorell balans.

För kommunsektorns del blir innebörden en väsentligt svagare utveckling av skatteunderlaget under 2019 och 2020 jämfört med åren innan. Situationen blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa ovanligt snabbt. Kombinationen av svag skatteunderlagstillväxt och kraftigt växande behov kommer efterhand leda till en ytterst ansträngd situation för kommuner och landsting.

Bedömningen av sysselsättning och skatteunderlag kan kanske uppfattas som dyster för åren bortom 2018, men man ska då ha i minnet att det för svensk ekonomi som helhet ändå handlar om en period av i stort sett obruten produktionstillväxt hela vägen från mitten av 2009 fram till och med år 2020.

Olika skatteunderlagsprognoser. Procentuell förändring.

	2016	2017	2018	2019	2020	2016-2020
SKL, apr	5,0	4,4	4,0	3,5	3,6	22,2
Reg, apr	4,9	4,8	4,1	4,2	3,9	24,0
ESV, apr	5,4	4,6	3,8	3,8	3,8	23,3

Jämförelse av prognoser

Regeringens prognos visar snabbare tillväxt av skatteunderlaget än SKL:s samtliga år från och med 2017, framförallt mot slutet av perioden. Det beror främst på att regeringen förutsätter större ökning av arbetade timmar samt, 2017 och 2018, även snabbare lönehöjningar.

Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar större ökning av skatteunderlaget än SKL:s samtliga år utom 2018. Skillnaden avseende 2016 beror på att pensionsinkomsterna blir större och grundavdragen mindre enligt ESV:s bedömning än enligt SKL:s. Huvudförklaringen till den snabbare ökningen i ESV-prognosen 2017 och 2019–2020 är att ESV utgår från en snabbare tillväxt av lönesumman. Arbetade timmar tilltar klart mer enligt ESV:s än SKL:s prognos. De båda sista åren motverkas effekten delvis av att SKL räknar med större sociala ersättningar.

För år 2018 prognostiserar SKL större skatteunderlagstillväxt än ESV. Förklaringen är att SKL räknar med mer positiv utveckling av arbetade timmar och inkomster från sociala ersättningar.

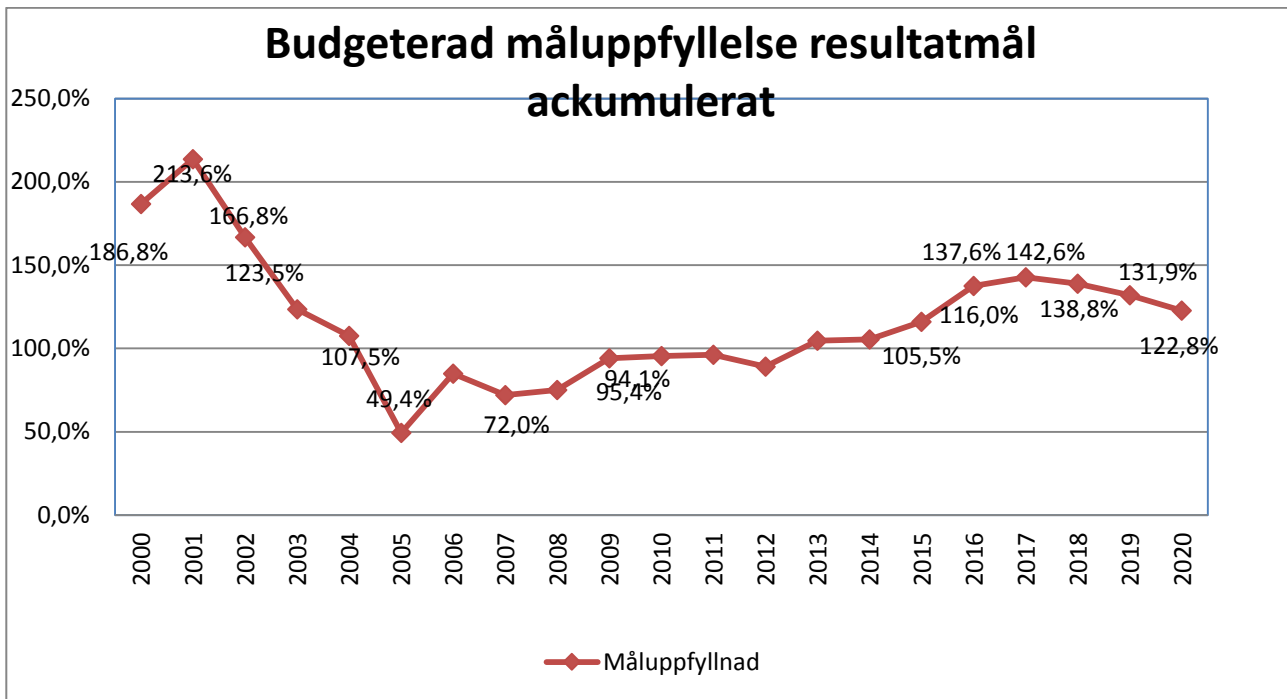
Balanskravet och årets resultat

Kommunallagens balanskrav innebär att kommunens resultat ska uppgå till minst noll. Om underskott uppkommer ett år ska förlusten täckas inom de kommande tre åren. Lagregler ger kommunerna en möjlighet att styra över resultat från bra tider till sämre tider genom resultatutjämningsreserver. Om en kommun har en positiv soliditet har man möjlighet att avsätta pengar till en reservfond om resultatet överstiger 1 % av skatteintäkter och de generella bidragen. Vid en negativ soliditet måste resultatnivån vara över 2 % av skatteintäkter och de generella bidragen. Skara kommun har vid 2017 års ingång en soliditet på 13 % inklusive pensionsförpliktelser vilket ger möjlighet att avsätta medel om resultatet överstiger 10,6 mnkr.

Skara kommun har inga underskott enligt lagen om balanskravet vid upprättande av budgeten för år 2018 att återställa. Skara kommun har efter 2016 års bokslut en resultatutjämningsreserv som uppgår till ca 49,4 mnkr som kan användas i tider med svag intäktsutveckling. Skara kommun har riktlinjer för hur resultatutjämningsreserven ska hanteras och enligt dessa riktlinjer ska Skara kommuns budget upprättas med ett överskott för 2018. Det vill säga att resultatutjämningsreserven enligt kommunfullmäktiges beslut inte får tas i anspråk under perioden då den reala skatteunderlagstillväxten inte understiger 1 %.

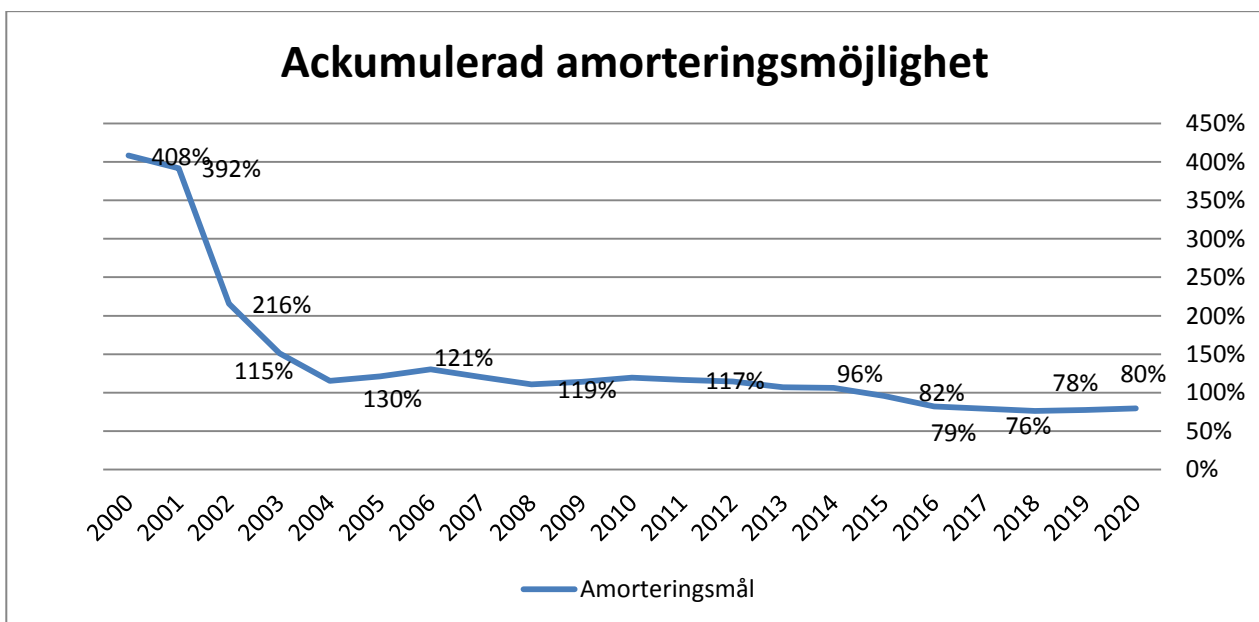
I enlighet med konjunkturbilden och skatteunderlagets utveckling bör kommunen sträva mot goda resultat för innevarande år och 2018, då konjunkturbilden för närvarande är fortsatt stark. Från framförallt 2019 räknas med en försämring i konjunkturen med en svagare tillväxtökning.

Utifrån hur kommunens långsiktiga mål för resultatnivåer ser ut med ett antagande om att 2017 års utfall blir i enlighet med budgeterad nivå så ser kommunens måluppfyllelse ut som diagrammet nedan visar.

Målet (som skall ses över tid) räknas på hur stora värden på materiella anläggningstillgångar som kommunen använder sig av. Då Skara kommun just nu har stora investeringar som löper över åren är det svårt att helt träffa rätt men diagrammet ger ändå en riktning att kommunen fram till och med 2020 klarar sin målsättning. Den ackumulerade resultatnivån uppgår till 138% per 2016, och ökande till 142,6% för 2017 förutsatt att budgeterat resultat nås. Som synes så är resultatet sen 2018-2020 fallande. Detta relaterar svagare budgeterat resultat för framförallt åren 2019-2020 i kombination med investeringar som väntas färdigställas under perioden. Den budgeterade nivån kräver också att effektiviseringskravet på verksamheterna blir verklighet med ca 10-11 mnkr per år.

Kommunens andra finansiella mål om amortering (som skall ses över tid) kommer inte att uppfyllas under budget- och planperioden då kommunen är i en investeringsfas och behöver låna upp kapital. Skara kommun kommer enligt prognoser exkl. bolagssektorn att behöva låna upp i storleksordningen ca 280 mnkr de kommande åren.

Beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag

Den skatteprognos som ligger till grund för beräkningarna är SKL:s prognos 2017-04-27. Avgörande för skatteunderlagsutvecklingen och därmed kommunens största intäktskälla är sysselsättningsutvecklingen och löneutvecklingstakten i hela landet. Det kommunala utjämningsystemet fördelar om resurser och ger samtliga kommuner likartade förutsättningar att bedriva kommunens verksamheter. Andra effekter som påverkar den kommunala ekonomin är utformningen av pensionssystemet och de specifika förutsättningar som detta kan ge olika år samt de politiska beslut som fattas varje år i samband med den statliga budgeten. Regeringens budget för 2017 är vid upprättande av kommunens budget 2018 med planåren 2019-2020 kommunicerad och inarbetad i underlaget.

Skara kommun tar under 2017 ut 21,10 kr i kommunalskatt. Beräkningen bygger på att för 2018 och planåren 2019-2020 kommer skatteuttaget lämnas oförändrat på 21,10 kr.

Hur stort utfallet för de generella statsbidragen blir regleras i de kommunala utjämningsystemen mellan kommunerna. En parameter som därmed är av betydelse för utfallet är befolkningsstorleken och dess utveckling över tiden. Skara kommun har om man tittar 20 år bakåt i tiden haft en stabil befolkningsutveckling runt 18 500 invånare. Mellan 2005 och 2012 hade Skara en vikande trend i antal invånare som vändes 2012 och framförallt under 2013-2014 ökade invånarantalet till att uppgå till 18 747 per 31 december 2014. Den 31 december 2015 uppgick invånarantalet till 18 711 för att per den 1 november 2016 uppgå till 18 974 invånare. Denna siffra har utgått ifrån i skatteberäkningen för budget 2018 och planåren 2019-2020.

Skatter och bidrag Skara kommun

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Planår 2019	Planår 2020
Skatteintäkter	767 721	808 554	801 261	832 168	861 293	892 299
Inkomstutjämnning	179 438	176 838	191 675	186 040	182 719	179 152
Kostnadsutjämnning	-3 162	-1 572	-7 931	-5 351	-5 490	-5 638
Regleringavgift	-640	-4 643	-185	-3 485	-5 108	-7 039
Strukturbidrag	0	0	0	0	0	0
LSS-utjämnning	-8 005	-6 815	-7 224	-5 352	-5 352	-5 352
Fastighetsavgift	31 954	31 978	32 893	36 947	36 947	36 947
Generella bidrag från staten	21 096	27 400	22 569	22 569	16 120	9 670
	988 402	1 031 740	1 033 058	1 063 536	1 081 129	1 100 039

Skattenivåer kommuner Skaraborg

%	2016	2017	Budgetår 2018
Lidköping	20,86	21,26	
Skövde	20,86	20,86	
Skara	21,10	21,10	21,10
Tibro	21,21	21,21	
Töreboda	21,22	21,22	
Mariestad	21,26	21,26	
Vara	21,27	21,77	
Karlsborg	21,32	21,32	
Essunga	21,57	21,57	
Grästorp	21,57	21,57	
Hjo	21,57	21,57	
Falköping	21,60	21,60	

%	2016	2017	Budgetår 2018
Götene	21,77	21,77	
Tidaholm	22,07	22,07	
Gullspång	22,49	22,49	
Snitt Skaraborg ovägt medel	21,45	21,51	
Snitt Skaraborg vägt medel	21,24	21,33	
Snitt Västra Götaland ovägt medel	21,63	21,70	

Finansförvaltningen

Finansförvaltning

Finansförvaltningen hanterar vissa interna poster som har sin motpart på förvaltningarna. En post är internräntan som finansförvaltningen debiterar ut på nämndernas tillgångsmassa för kapitalbindningen. Vidare hanteras löneökningsmedel på finansförvaltningen för att under året fördelas ut till respektive förvaltning utifrån storleken på de centrala avtalen. PO-pålägget tas ut internt av finansförvaltningen på samtliga löner och används för att betala in arbetsgivaravgifter för personalen. Dessa går främst till pension och sjuk- och olycksfallsförsäkringar.

Finansförvaltningen hanterar likaledes kommunkoncernens samtliga lån och kreditflöden (internbank). Denna verksamhet syns under resultaträkningens finansiella intäkter och kostnader och benämns ofta som finansnettot. Detta består av externa räntekostnader samt andra bank- och finanskostnader samt ränteintäkter som kommunen i sin tur får för vidareutlåning till kommunens bolag.

Pensioner

PO-pålägget som tas ut från nämnderna täcker inte utbetalningar som benämns "gamla utbetalningar" utan dessa budgeteras separat på finansförvaltningen. Denna del hänförs till kommunens ansvarsförbindelse varav pensionsförpliktelser uppgick till ca 394 mnkr vid utgången av 2016, en minskning från 415 mnkr år 2015.

Budgeterad pensionskostnad på finansförvaltningen för täckning av pensionskostnader uppgår för budgetår 2018 och planåret 2019 till 21 mnkr för vardera åren för att år 2020 öka till 22 mnkr.

Finansiella poster

I finansiella poster ingår räntekostnader och intäkter på långfristiga skulder och utlåning samt på checkräkningskredit och övriga bankkostnader. Skara kommun ansvarar för hela den kommunala organisationens upplåning inkl. de kommunala bolagen. I de finansiella intäkterna ingår också utdelning från de kommunala bolagen.

Kommunkoncernens långfristiga skulder uppgick vid bokslut 2016 till 478,5 mnkr att jämföra med 338,5 mnkr vid bokslut 2015. Under 2017-2019 kommer kommunen behöva ta upp ytterligare lån för att finansiera bl.a. slutförandet av nybyggnation av en ny högstadieskola under 2017. Vidare ligger ca 115 mnkr i investeringsbudget 2017, (med Djäkne-stadshus som största investering, 70 mnkr) samt ytterligare investeringsprojekt motsvarande ca 100 mnkr för budgetåret 2018. Kommunen beräknar att den genomsnittliga räntekostnaden för de långfristiga skulderna kommer att uppgå till cirka 8,7 mnkr 2018.

Ränteintäkterna inkl. utdelningar beräknas till ca 12,3 mnkr vilket ger ett positivt finansnetto om ca 3,6 mnkr för 2018. Ränteintäkterna kommer sig av att kommunen lånar ut till de kommunala bolagen och har ett räntepåslag på dessa lån. Detta räntepåslag görs för att leva upp till lagen om konkurrensneutralitet då de kommunala bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad samt för en ökad kommunal administrativ belastning.

Skara kommun har 2018 budgeterat för en utdelning från Skara kommun förvaltnings AB på 5 mnkr.

Bedömning av lånebehov

Kommunen har för budgetåret 2017 att ta hänsyn till tidigare uppstartade och omförda investeringar med ursprungligt belopp om 108 mnkr, där resterande investering i Viktoriaskolan står för största delen. Vidare ligger för enskilda budgetåret beslutade investeringar om 115 mnkr, varav Djäkne/stadshus står för 70 mnkr.

Uppskattad bedömning av årlig extern upplåning för investeringar enligt investeringsbeslut i kommunen resulterar i följande uppskattade lånebehov för 2018 och planåren enligt nedan. För 2019 och framåt hänvisas till kommande års budgetarbete och ägardirektiv.

År 2018: Skara kommun 80 mnkr, Centrumbostäder AB 50 mnkr, Skara Energi AB 0 mnkr.

Ovanstående belopp bygger på att investeringar och resultatnivåer utfaller enligt budget. Stora investeringar löper över åren och det kan innebära att beloppen även kan skilja sig mellan åren.

2017 kan kommunen komma att uppta lån om investeringar utfaller enligt planering som uppskattas till 100 mnkr för Skara kommun och 60 mnkr för Centrumbostäder AB.

Sammantaget ger detta att vid 2017 års ingång har kommunkoncernen lån om ca 478 mnkr som under 2017 enligt prognos ökar med 140 mnkr till 618 mnkr. År 2018 uppskattas ytterligare upp mot 130 mnkr lånas upp i kommunkoncernen vilket ger en låneportfölj som uppgår till ca 740 mnkr.

Fördelningen av lånen i koncernen prognostiseras vid 2018 års utgång vara enligt nedan:

Skara Kommun 280 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB 290 mnkr, Skara Energi AB 142 mnkr, Näringsrådhuset i skara AB 26 mnkr, Skara kommun förvaltnings AB 33 mnkr.

Låneramarar per bolag

Centrumbostäders låneskuld uppgår 2016-12-31 till 176 mnkr. Bolaget har investeringar under 2017-2018, i kvarteret Månglaren, kvarteret Frigga, kvarteret Rådhuset 1 samt ombyggnation av Tellus och renoveringar i eget bestånd. Relatererat befintliga lån och dessa investeringar sätts bolagets lånetak fram till och med 2018-12-31 till 290 mnkr. En förändring via eventuella tillkommande uppdrag om byggnation under perioden kan via beslut i kommunfullmäktige komma att påverka angiven maximal låneram uppåt.

Övriga bolag har under 2018 investeringar som bedöms täckas av respektive bolags egen likviditet.

Budgetramar

Nämnders budgetramar

Medel till verksamheten fördelas som nettokostnadsanslag i form av kommunbidrag. Anslagsbindningen, som styr vilken frihet nämnderna har att justera medel inom sina verksamheter, sker på respektive erhållit kommunbidrag.

Internräntan fastslås till 2,0 % för 2018 och planåren. Denna ränta betalar nämnderna på sina respektive tillgångar in till en central post som i sin tur används till att betala kommunens externa räntekostnader.

Kompensation för löne- och prisökningar

Skara kommun använder en ramuppräkningsmodell för att inte urholka den befintliga verksamheten över tiden med inflationstillväxten. Politiska beslut ska justera nivån på den kommunala verksamheten och ge en tydlighet i politiska ambitionsnivåer och förändrade politiska prioriteringar. Varje år beroende på utfallet i lönerörelsen ökar kommunens lönekostnader med mellan 23 och 29 mnkr och dessa avsätts och ackumuleras i en central post och fördelas ut till respektive nämnds kommunbidrag i relation till utfallet. Om utfallet överstiger vad kommunen budgeterat får förnyade politiska prioriteringar göras.

Nämndernas kommunbidrag har kompenserats med förväntad prisutveckling för varor och tjänster. Denna kompensation har givits och ingår i de kommunbidrag som nämnden erhållit.

Personalomkostnadspålägg, PO-pålägg, tas liksom internräntan ut till en central post under finansförvaltningen, fast på nämndernas löneutbetalningar. Nämndernas ramar innehöll år 2017 en kompensationsnivå om 38,33 % vilket aviserats bli oförändrad nivå för 2018 och planåren.

Löne- och KPI kompensation

	Budget 2017	Budget 2018	Planår 2019	Planår 2020	2017-2020
Kompensation löner, %	3,35	3,05	3,33	3,40	13,1
Kompensation KPI, %	1,6	2,0	2,6	2,7	8,9
Kompensation löner, mnkr	25,6	24,0	27,3	28,8	105,7
Kompensation KPI, mnkr	5,8	7,0	9,7	10,3	32,8

Demografi och volymförändringar

Eventuella övriga volymförändringar utöver nedanstående demografiska förändringar skall arbetas in inom befintligt kommunbidrag.

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Barn- och utbildningsnämnd	5 250	470	805
Omsorgsnämnd		4 300	4 800

Investeringar

Kompensation för investeringsverksamheten

Kapitalkostnadsersättning har utgått i kompensation för nya investeringar i enlighet med investeringsplanering. Vidare har ersättning utgått i de fall då investeringen medfört en ökad driftskostnad för årlig skötsel av tillgången. Kompensation ges som regel inte för reinvesteringar i inventarier och maskiner utan dessa ska klaras inom ramanslaget. Kompensation har givits utifrån förväntad tidpunkt då anläggningen tas i bruk. Innebörden av detta är att investeringsbeloppet kan planeras för år 2018 medan ersättning till nämnd i ramarna till exempel ges år 2019.

Kompensation för investeringsverksamheten

Tkr	Budget 2018	Planår 2019	Planår 2020
Kommunstyrelsen	1 584	3 682	1 063
Nämnd för service och teknik	1 428	1 205	535
Barn- och utbildningsnämnd	7 182	654	177
Omsorgsnämnd	90	190	190
Kultur- och fritidsnämnd	524	279	0
	11 808	6 010	1 965

Effektivisering och förändringar

Effektivisering av verksamheten

Effektiviseringar är inräknade i ramar och löper över samtliga år enligt tabell.

Verksamhet	Budget 2018 %	Budget 2018 Tkr	Planår 2019 %	Planår 2019 Tkr	Planår 2020 %	Planår 2020 Tkr
Revision	0%		0%		0%	
Kommunfullmäktige	0%		0%		0%	
Kommunstyrelsen	1%	-716	1%	-754	1%	-807
Nämnd för Service & Teknik	1%	-288	1%	-313	1%	-329
Barn- och utbildningsnämnd	1%	-4 269	1%	-4 629	1%	-4 696
Omsorgsnämnd	1%	-4 120	1%	-4 347	1%	-4 487
Kultur- och fritidsnämnd	1%	-481	1%	-501	1%	-513
Räddningstjänst	1%	-163	1%	-169	1%	-174
Miljö- och byggnadsnämnd	0%		0%		0%	
Valnämnd	0%		0%		0%	
		-10 037		-10 713		-11 006

Övriga förändringar och ramjusteringar

År 2018

Barn- och Utbildningsnämnden tillförs 4 mnkr under åren 2018 för att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar.

Omsorgsnämnden tillförs 4 mnkr under åren 2018 för att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar.

År 2018-2019

Kommunstyrelsen tillförs 1 mnkr för genomförande av landsbygdsstrategin.

Barn- och utbildningsnämnden tillförs 1,0 mnkr för att höja kompetensen för nyanställda obehöriga lärare.

Kultur och fritidsnämnden tillförs 0,5 mnkr under åren 2018 och 2019 i en förstärkning på idrotts- och föreningsliv.

År 2018-2020

Kommunstyrelsen tillförs 2,0 mnkr för trygghetsskapande åtgärder under kvällar och helger i Skara centrum.

Kommunstyrelsen effektiviseras motsvarande 2,0 mnkr genom effektivisering och omprioriteringar.

Barn- och utbildningsnämnden erhåller 2,5 mnkr i kompensation för ökade hyreskostnader för paviljonger till förskolan.

Barn- och utbildningsnämnden erhåller 1,45 mnkr för ökat lokalbidrag till friskolan Metis på grund av ökade hyreskostnader för Viktoriaskolan.

Ekonomisk redovisning

Resultatbudget

Resultatbudgeten är en plan över framtida intäkter och kostnader och vad de kommer göra för verksamhetens resultat under en viss tidsperiod. Resultatbudgeten består i huvudsak av intäkter i form av skatteintäkter och statsbidrag. Beräknade kostnader utgörs av verksamhetens nettokostnader och beräknade avskrivningar för befintliga och planerade investeringar. Genom att minska de totala intäkterna med de totala kostnaderna framkommer förändringen av det egna kapitalet (årets resultat).

Skara kommun budgeterar för 2018 med ett resultat om 20,1 mnkr. Resultatet motsvarar 1,9 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens intäkter	470 598	443 000	452 000	454 000	460 000
Verksamhetens kostnader	-1 365 765	-1 403 065	-1 451 961	-1 472 839	-1 514 239
Avskrivningar	-28 608	-35 000	-43 000	-45 000	-46 000
Verksamhetens nettokostnader	-923 775	-995 065	-1 042 961	-1 063 839	-1 100 239
Skatteintäkter	767 721	835 954	854 736	877 413	901 969
Generella statsbidrag	228 686	202 601	214 152	209 068	203 422
LSS utjämning	-8 005	-6 815	-5 352	-5 352	-5 352
Finansiella intäkter	14 500	12 300	12 300	12 300	12 300
Finansiella kostnader	-6 248	-7 700	-8 700	-9 700	-9 700
Årets resultat före justeringar	72 879	41 275	24 175	19 890	2 400
Årets resultat	72 789	41 275	24 175	19 890	2 400

Balansbudget

Den budgeterade balansräkningen visar vilka förväntade tillgångar, skulder och eget kapital som kommunen har vid en viss tidpunkt. Visar en ögonblicksbild och kan förenklat sägas vara en sammanfattning av resultat- och likviditetsbudgetarna. Den budgeterade balansräkningen har sin utgångspunkt i den ingående balansräkningen. Till skillnad från resultat- och likviditetsbudgetarna visar den budgeterade balansräkningen inte en plan för en period, utan för en specifik tidpunkt. Balansbudgeten visar hur kapital använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital). En kommun kan i princip skaffa kapital på två sätt, dels genom att låna pengar utifrån (främmande kapital/skulder), dels genom att finansiera tillgångar med egna medel som erhålls genom att verksamheterna har lämnat ett "överskott" (eget kapital). Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
TILLGÅNGAR					
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	695 360	790 500	872 500	905 500	905 430
Maskiner och inventarier	49 404	58 500	66 030	70 418	69 231
Summa materiella anläggningstillgångar	744 764	849 000	938 530	975 918	974 661
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	25 510	24 000	24 500	24 500	24 500
Långfristig utlåning	380 590	440 000	490 000	470 000	461 000
Bidrag till statlig infrastruktur	54 123	51 000	48 000	45 000	43 000
Summa finansiella anläggningstillgångar	460 223	515 000	562 500	539 500	528 500
Summa Anläggningstillgångar	1 204 987	1 364 000	1 502 030	1 515 418	1 503 161
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	5 359	5 000	6 000	6 000	6 000
Kortfristiga fordringar	131 167	127 366	116 233	100 508	101 000
Likvida medel	123 328	106 962	86 137	97 027	80 427
Summa omsättningstillgångar	259 854	239 328	208 370	203 535	187 427
Summa Tillgångar	1 464 841	1 603 328	1 709 400	1 718 953	1 690 588
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	460 607	531 406	570 681	594 856	614 746
Årets resultat	72 879	41 275	24 175	19 890	2 400
Resultatutjämningsreserv	49 420	51 500	53 500	53 500	53 500
Summa eget kapital	582 906	624 181	648 356	668 146	670 646
Avsättningar					
Pensionsåtagande	19 502	21 000	21 000	21 000	22 000
Andra avsättningar	58 565	57 500	57 500	57 500	57 500
Uppskjuten skatt	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	78 067	78 500	78 500	78 500	79 500
Skulder					
Långfristiga skulder	482 844	622 844	712 844	742 844	722 844
Kortfristiga skulder	321 024	277 803	269 700	229 463	217 598
Summa skulder	803 868	900 647	982 544	972 307	940 442
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 464 841	1 603 328	1 709 400	1 718 953	1 690 588

Finansieringsbudget

Finansieringsbudgeten innehåller uppgifter om kommunens förväntade finansiella flöden, det vill säga kommunens inbetalningar och utbetalningar under en viss period.

Finansieringsbudgeten visar hur kommunen finansierar sin verksamhet och sina investeringar.

Finansieringsbudgeten utgår från hur kommunen bedömer att faktiska in- och utbetalningar kommer att se ut, till skillnad från resultatbudgeten som visar beräknade intäkter och kostnader.

	Bokslut 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	72 879	41 275	24 175	19 890	2 400
Justering för av- och nedskrivningar	28 608	35 000	43 000	45 000	46 000
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	-18 096	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	83 391	73 275	64 175	61 890	45 400
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-41 872	10 000	10 000	10 000	0
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar	21 928	359	0	-1 000	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	39 774	-50 000	-10 000	-10 000	-12 000
Kassaflöde från den löpande verksamheten	103 221	33 634	64 175	60 890	33 400
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-214 766	-140 000	-135 000	-65 000	-40 000
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2 984	0	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	4 033	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	215 815	-140 000	-135 000	-65 000	-40 000
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	150 680	140 000	100 000	35 000	10 000
Amortering av skuld	-10 408	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-15 549	-30 000	-30 000	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	124 723	90 000	50 000	15 000	-10 000
Årets kassaflöde	12 129	-16 366	-20 825	10 890	-16 600
Likvida medel vid årets början	111 199	123 328	106 962	86 137	97 027
Likvida medel vid årets slut	123 328	106 962	86 137	97 027	80 427

Driftsbudget

Tkr	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunfullmäktige	-2 465	-2 527	-2 601	-2 681
Revision	-1 012	-1 035	-1 066	-1 097
Valnämnd	0	-600	0	0
Kommunstyrelsen	-76 972	-81 666	-86 921	-88 644
Nämnden för service och teknik	-27 574	-30 045	-31 555	-32 527
Barn- och utbildningsnämnd	-404 178	-434 550	-436 852	-448 591
Omsorgsnämnd	-385 047	-404 041	-411 436	-429 101
Kultur- och fritidsnämnd	-46 441	-48 174	-49 263	-49 711
Miljö- och byggnadsnämnd	-449	-462	-477	-493
Räddningstjänst*	-15 632	-16 474	-16 951	-17 243
SoT Fastighet	0	0	0	0
Summa nämnders driftsbudget	-959 770	-1 019 574	-1 037 122	-1 070 088
Finansförvaltning	-7 000			
Pensionskostnad blandmodellen	-21 000	-21 000	-21 000	-22 000
Lönejusteringsmedel	-25 595	-23 987	-27 317	-28 751
Justering kapitalkostnad	18 300	21 600	21 600	21 600
Övriga poster				
Summa finansförvaltning	-35 295	-23 387	-26 717	-29 151
Verksamhetens nettokostnader	-995 065	-1 042 961	-1 063 839	-1 100 239
Skatteintäkter	835 955	854 736	877 413	901 969
Generella statsbidrag	195 785	208 800	203 716	198 070
Finansiella intäkter	12 300	12 300	12 300	12 300
Finansiella kostnader	-7 700	-8 700	-9 700	-9 700
ÅRETS RESULTAT	41 275	24 175	19 890	3 400

*Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Investeringsbudget

För perioden 2018-2020 planeras för en total investeringsnivå på 169,1, varav merparten, 92 mnkr avser år 2018. Till detta tillkommer eventuella innan budgetåret 2018 ej färdigställda investeringsprojekt som är föremål för omföring till aktuella budgetår.

Projekt	Pågående projektbudget > 10 mnkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunstyrelsen						
Inventarier/system		500	600	500	500	500
GIS-system		200				
IT system, HR-rehab, & Kommunapp		130				
Centrumutveckling		2 000	2 000	2 000		
Digitala skyltar 3 st.		2 000				
Stadshus standardisering IT			950			
Vilan etapp 2 Gestaltning						
Våtmark Varnhem						
Strategiska markinköp		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Summa kommunstyrelsen		7 830	6 550	5 500	3 500	3 500
Nämnden för Service och teknik						
Gata/Park						
Toppbeläggningar asfalt		2 200	2 200	2 200	2 300	2 300
Fordon och maskiner		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Inventarier		100	100	100	100	100
Trafiksäkerhetsåtgärder		300	300	300	300	300
Lekplatser		300	300	300	300	300
Grön gestaltning av Skaraborgsgatan		1 500				
Broar		1 000				
Belysningsstolpar/Gatubelysning		3 000	3 000	3 000		
Belysning motionsspår Axvall		1 900				
Övergångsställe/busshållplats Skaraborgsg.		780				
Tillgänglighetsanpassning off miljö		150				
Trygghetsinvesteringar centrum		2 000	2 000			
Ny busshållplats/pendelpark/g-c väg knutpunkt Vilan		2 270				
Stationsområdet		4 800				
Cykelstrategi		1 000	1 000	1 000		
Cykelväg från Axvall till Varnhem		7 200				
Delsumma Gata/Park		30 500	10 900	8 900	5 000	5 000
Fastighet						

Projekt	Pågående projektbudget > 10 mnkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Fastighet (underhåll) reinvesteringar komponent		6 300	6 500	6 500	6 700	6 700
Säkra fastigheter		500	500	500	500	500
Skarahov				1 000		
Ardala skola utemiljö		1 250				
Björkbacken förskola		14 300				
Kastanjen förskola			3 000			
Ardalaskolan				8 000		
Gamla vattentornet, fasad		18 300				
Ishall, ny kylmaskinanläggning		5 000				
Katedralskolan ny vent. Idrottshall		2 750				
Djäkne stadshus	70 000 *					
Katedralskolan ombyggnad cafeteria		1 700				
Badhus renovering/åtgärder		1 100				
Ventilerat klädskåp/hus (Räddningstjänst)		460				
Energieffektivisering, hyresjusteras ej		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Delsumma Fastighet		53 160	11 500	17 500	8 700	8 700
Kost: Inventarier		70	70	70	70	70
Lokalvård: Inventarier		250	300	0	0	0
Summa Service och teknik		83 980	22 770	26 470	13 770	13 770
Barn och utbildningsnämnd						
En till En F-6		1 800				
Ipads förskola, 3 år						
Inventarier, 3 år IKT		2 150	3 500	3 500	3 500	3 500
Inventarier, 5 år		900	900	900	900	900
Inventarier, 10 år		1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Summa Barn- och utbildningsnämnd		5 950	5 500	5 500	5 500	5 500
Omsorgsnämnd						
Gem utrymmen SäBo		600	500	300	300	300
Datorer		700	700	700	700	700
Nytt LSS-boende inventarier		300				
Inventarier nya boendeplatser, Äldreoms.			1 000	1 000		
Förstudie nya Särskilda boenden		500				
Övriga investeringar		400	400	400	400	400
Summa Omsorgsnämnd		2 500	2 600	2 400	1 400	1 400
Kultur- och fritidsnämnd						
Inventarier		100	100	100	100	100

Projekt	Pågående projektbudget > 10 mnkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Utsmyckning Skara		200				
Summa Kultur- och fritidsnämnd		300	100	100	100	100
Totalt		100 560	35 520	39 970	24 270	23 970

* Pågående investeringar > 10 mnkr enligt tidigare budgetbeslut med färdigställande under budget/planperiod.

Exploateringsbudget

Projekt (Tkr)	Kostnad					Intäkt*	Netto
	2018	2019	2020	2021	2022	2018-	Totalt
Simmesgården	3300					3600	300
Sörskogen Nordöstra	2600					4000	1400
Vattentornsparken	340					2170	1830
Stationsområdet etapp 1	3580					10400	6820
Brogården		2600	800			1200	-2200
Tullportagärdet Norra		1700				1700	0
Pickagården		1100				600	-500
Sörskogen Östra			4200			7400	3200
Bernstorp Verksamhetspark				1400	5600	7200	200
Tullportagärdet Södra					900	900	0
	9820	5400	5000	1400	6500	39170	11050

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostads och industriändamål.

Intäkt*: Intäkter i tabell ovan förutsätter att projektet fullt ut blir exploaterat, därav en osäkerhet i tidsramar för intäkterna.

Stationsområdet: Avser ombyggnation Klostergatan, erforderliga GC vägar, samt fastighetsbildning.

Simmesgården: 2018: Utbyggnad av gata, GC och gångväg.

Brogården: 2019: Markförläggning av kabel (möjliggör fortsatt exploatering österut, mot Gråbrödragatan) och norrut (mot Brogårdsleden), 2020: Utbyggnad av gata. (norra delen)

Tullportagärdet Norra: 2019: Ny gata, ny cykelväg.

Pickagården: 2019: Utbyggnad från GC-väg till gata.

Sörskogen Östra: 2020: Gata.

Bernstorp Verksamhetspark: 2021: Utbyggnad av GC-vägar, 2022: Utbyggnad av Västerskogsgatan.

Tullportagärdet Södra: 2022: Gata och GC-väg.